СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рôкъ X. — Олифантъ, Па. Четверъ 13-го Лютого 1902. — Число 7.

Переглядъ тыждневый.

Больша половина многочисленнои американьскои прасы, всѣ політикеры и богато свѣдомыхъ горожанъ розберало минувшого тыждня пытане, хто буде першимъ міністромъ ново-утвореного департаменту торговлѣ и працѣ? И будь-що будь е се пытане не малои ваги. Правда, що новый департаментъ повставъ зъ ініціятиви великихъ богачôвъ, не дасть ся заперечити, що они утворили его для свого хôсна, але нема также сумнѣви, що головна пружина департаменту — міністеръ, може много доброго здѣлати такъ такъ для робôтниковъ, якъ и для цѣлои державы взагалѣ. Однакъ мусѣвъ бы се бути чоловѣкъ, не звязаный партійными путами, высоко-образованый, поступовый и, що найважнѣйше, чесный. Безъ тыхъ прикметъ тяжко служити доброй справѣ, не можливо брати ся до економічного пôддвигненя краѣвъ и народôвъ. На нещасте въ Спол. Державахъ зовсѣмъ чимъ иншимъ руководять ся при выборѣ людей на высокѝ уряды. Ту »бизнесъ« е провôдчою гадкою всего, а верховодяча въ краю банда капіталістôвъ всѣ уряды обсадужуе своими поплечниками. Такъ буде и въ сѣмъ случаю. Ось и позавчера рознесли телеґрамы зъ Вашинґтону, що сенаторъ Маркъ Ганна высуве свою кандидатуру на міністра нового департаменту. И маешь Гандзю книшь... Радуйте ся американьскѝ робôвники!.. Въ рукахъ великого назадника Маркъ Ганны, въ рукахъ проводиря вашихъ найбôльшихъ ворогôвъ спочине ваша доля.

Въ конґресѣ раджено дальше надъ филипиньскими справами, надъ ограниченемъ иміґраціи и надъ справою прилученя Индіяньскои Територіи до державы Оклагома. Кромѣ того ухвалено знести всѣ военнѝ податки, наложенѝ въ наслѣдокъ вôйны зъ Испаніею. Лише мѣшана мука и гербата позостануть и надальше уподаткованѝ. Сесе право ввôйде въ жите зъ днемъ 1 го Липня с. р., черезъ що державнѝ доходы обнижать ся на суму 77 міліонôвъ долярôвъ рôчно.

Кубаньскій ґубернаторъ ґен. Вудъ розôславъ обѣжникъ до всѣхъ членôвъ конґресу, въ котрôмъ налягае абы конечно старали ся знести або знизити цло на кубаньскій тютюнъ и цукоръ. Николи се не стане ся — говорить ся въ обѣжнику — такъ нѣяке правительство не въ силѣ устояти ся на Кубѣ, бо оно лише зъ тыхъ двохъ жерелъ, головно, може тягнути доходы на свое удержане. Прочѝ доходы непостôйнѝ и непевнѝ. Куба рôльничій край, цукоръ и тютюнъ суть еѣ головными продуктами, але головный рынокъ збуту — Спол. Державы, наложили на нихъ таке высоке цло, що Кубанцѣ мусять ихъ продавати зъ великою стратою. Бою ся — кôнчить ґубернаторъ — щобы Американцѣ не перечислили ся! Матеріяльный гнетъ може на Кубѣ выкликати ще бôльшу ворохобню, якъ політичный терроръ Испанцѣвъ.

»Филипиньскій островы купуе вôдъ Спол. Державъ Нѣмеччина. Въ той справѣ вже вôдъ довшого часу ведуть ся переговоры мѣжь американьскимъ и нѣмецкимъ правительствомъ, а для ихъ успѣшного покôнченя, ѣде братъ нѣмецкого цѣсаря, принцъ Генрикъ, до Сп. Державъ«. Таку сензаційну вѣсть подавъ вѣденьскій „Tageblat“, а за нимъ всѣ американьскѝ часописи. Та злишнѝ ту доказы, що ся вѣсть е неимовѣрною.

Сп. Державы за далеко зайшли нынѣ зô своею кольоніяльною політикою и за много выложили на тѝ островы, щобы зъ легкимъ серцемъ продавали ихъ своему суперникови. Впрочôмъ меткимъ Єнкамъ и американьскимъ капіталимъ вже за тѣсно въ Сп. Державахъ. Они змушенѝ шукати нового поля для своеи дѣяльности, новыхъ рынкôвъ збуту и новыхъ кольоній. Свѣдчить о томъ свѣже купно дуньскихъ Индій западныхъ.

Въ Анґліи выволѣкли на свѣтъ божій великѝ злодѣйства, якихъ допускали ся офіциры чиннои арміи при закупнѣ коней и мулôвъ до пол. Африки. Купували здохлѣки, зъ котрыхъ навѣть скôра не стояла нѣчого, або купували тôлько на папери, а грôшми дѣлили ся. Въ сей спосôбъ державна анґлійска каса понесла на кôльканайцять міліонôвъ долярôвъ втраты.

Въ анґ. парляментѣ зажадавъ міністеръ вôйны Бродерикъ ухваленя 25 міліонôвъ долярôвъ на дальше ведене вôйны въ пол. Африцѣ. Коли парляментъ ухвалить бажану суму, тодѣ военный буджетъ Великои Британіи буде выносити сего року 305,350.000 долярôвъ. Міністеръ додавъ, що 1-го сѣчня с.р. было въ полудневôй Африцѣ 237 тысячь 800 анґлійского вôйска.

Буры не спочиваютъ нѣ хвилины. Зъ рапортôвъ Кіченера слѣдно, що ихъ дѣяльнôсть змагае ся послѣдными часами, росте енерґія и майже щодня треба зводити зъ ними бôльшѝ або меншѝ битвы. Близъ Ріотелей бувъ розбитый на прахъ цѣлый анґлійскій вôддѣлъ зъ колюмны ґен. Метюена; 56 анґ. воякôвъ полягло або было раненыхъ. Зъ Виландаму утекла цѣла залога передъ напоромъ Бурôвъ. Зъ Мерістеймъ забрали они поверхъ 1000 штукъ худобы, а такъ само й въ охрестности Мефекінґу бурскѝ вожды Кемпъ и Коліерсъ кôлька разôвъ побѣдили Анґлійцѣвъ. Ходить навѣть чутка, що удало ся имъ добратись ажъ до концертраційного табору въ Мефекінґу, звôдки освободили чимало полоненыхъ. Дня 4. с. м. телеґрафуе Кіченеръ зъ Преторіи: »Колюмна полковника Вінґа заатакувала и розôгнала вôдрядъ Бурôвъ, пôдъ проводомъ коменданта Воселса. Удало ся намъ также вôдбити вôдъ ворога одну пушку (канону), послѣдну, яку ще мавъ ґен. Деветъ, три возы амуниціи, 150 коней и 100 мулôвъ. Бурôвъ полягло 5, а 33 полонено. Мы потеряли не много«. — Чудно лише, що Кіченеръ вже якихъ 50 разôвъ доносивъ о вôдобраню Деветови »послѣднои« пушки, мимо тово Деветъ все таки приходить опять въ ихъ посѣдане. Такъ само мае ся зъ рôжными засобами, амуниціею, кôньми и мулами. Въ середныхъ вѣкахъ названо бы сесе чудомъ, та сегодня не тѝ часы. Кождый знае, що Деветъ заберае те все вôдъ Анґлійцѣвъ, а коли иногдѣ змушеный лишити де що зъ того въ рукахъ ворогôвъ, то при нагодѣ каже собѣ вôддати зъ процентомъ Кіченеръ не доносить о тôмъ, розумѣесь, лише о своихъ подвигахъ, котрѝ, хочь и якъ ихъ украшае тай перекручуе, выходять блѣдыми.

Европа розбогатѣла послѣдными часами на... скандалы мѣжь коронованими головами. Зъ Голяндіи доносять примѣромъ, що мужь молоденькои королеви Вильгельміны поводить ся горшь хлопа безъ найменшого выхованя: пе, програе въ карты великѝ грошѣ, гуляе, зневажае голяндску націю, а королеву трактуе неначе свою невôльницю. Зъ тои причины королева породила передчасно и тяжко занедужала. Прійшло навѣть было до поединку мѣжь принцомъ Генрихомъ и давными обожателями королевои. Теперь пишуть и говорять о розводѣ. Не лѣпше дѣе ся въ Сербіи. Тамошный король оженивъ ся — якъ звѣсно — зъ убогою женщиною Драґою. Однакъ показало ся, що королева не може мати дѣтей, а що королеви Александрови ходить о престолонаслѣдника, то знову выйшла незгода, колотнеча и скандалъ въ королѣвской родинѣ. Въ сѣмъ случаю мабуть также скôнчить ся на розводѣ.

Болгарского міністра просвѣты Камчева застрѣливъ оденъ Македонецъ дня 6. с. м., коли міністеръ працювавъ у своимъ бюрѣ. Убійникъ й собѣ вôдобравъ опосля жите.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Лютый			
13	Ч.	Кира, Іоана	
14	П	Трифона муч.	
15	С.	Стрѣтеніє Господне	
16	Н.	Мытарева. Симеона	Загальн.
17	П.	Исидора	
18	В.	Агафіи муч.	
19	С.	Вукола, Юліяна	

— Телеґрафъ безъ дроту системы Рошефорта мають завести въ австрійскôй маринарцѣ. Пробы сего телеґрафу вôдбувають ся теперь межи двома замками надъ Середземнымъ моремъ, а зъ весною прїѣде зъ Парижа до Полѣ Рошефортъ и пôдъ его проводомъ будуть вôдбувати ся пробы телеґрафованя безъ дрота межи кораблями австрійскои маринарки а надбережными мѣстами.

— Воздухоплавецъ Тарчфонъ Зіґфрідъ выскочивъ минувшого четверга зъ бальона, котрого не можь было задержати, и погибъ страшенною смертію. Зіґфільдъ при выскакуваню замотавъ ся въ шнуры, що звисали зъ бальона, наслѣдкомъ чого бальонъ черезъ довшій часъ тягнувъ нещасного по острôмъ камѣню и корчахъ. Коли вкôнци доохрестнымъ селянамъ удало ся задержати бальонъ, трупъ Зіґфільда бувъ страшно обезображеный. Ся подѣя лучила ся коло Антверпіи въ Бельґіи.

— Фабрику грошей вôдкрыла поліція въ судовыхъ кримінадахъ въ Штайнбрікль на Угорщинѣ. Пôдроблювано тамъ 20 сотиковѝ монеты, а пôдроблювали ихъ самѝ арештанты и то такъ удачно, що годѣ ихъ розрôжнити вôдъ правдивыхъ. Пôдозрѣвають, що ключники а навѣть и директоръ вязницѣ були въ змовѣ зъ арештантами, бо хто-жь мôгъ имъ пôддавати потрѣбныхъ знарядôвъ и матеріялу?

— Индіяне зъ племени Епешôвъ забили коло Тюксонъ, Ариз. фармера А. Ф. Вейлія, а опосля пôдпалили его дôмъ, щобы затерти слѣды убійства. Трупа фармера вытягнено зô згарищь на пôвъ спопелѣлого. Заряджено слѣдство въ тôй справѣ.

— Австрійскій цѣсарь помилувавъ розбôйника Андрія, котрый пересидѣвъ 31 лѣтъ у вязници въ Сплітѣ (Дальматія). Андрій за турецкого володѣня бувъ голоснымъ розбôйникомъ въ Боснѣ и Герцеґовинѣ, а що нападавъ и грабивъ лише Турковъ, то тѣшивъ ся великою популярностію середъ тамошного населеня. Въ 1871 р. впавъ вôнъ зъ цѣлою бандою до Дальматіи, де зловили его австрійскѝ власти и засудили. На вѣстку о помилуваню сего розбишаки, зôйшли ся товпы народу, абы его побачити.

— Се бувъ бы встыдъ и ганьба, если-бъ кождый членъ „Союза“ не купивъ календаря, що выдавъ „Союзъ“. Доходъ зъ календаря иде до касы „Союза“.

— Сумна пригода стала ся въ громадѣ Микаля коло Прешбурґа на Угорщинѣ. Недавно померъ тамъ оденъ изъ найбогатшихъ господарѣвъ и длятого дзвонено ему у всѣ дзвоны. До церкви прійшло й кôлька школярôвъ, котрѝ вылѣзли на вежу та стали тамъ помагати церковному слузѣ дзвонити. По передзвоненю, коли слуга церковный злѣзъ зъ вежѣ, хлопцѣ взяли ся выбирати зъ гнѣздъ голубы, що тамъ пôдъ дахомъ гнѣздили ся у великôй масѣ. Ажь чотырохъ хлопцѣвъ наразъ вылѣзло на ґзимсъ пôдъ вôкномъ и держали ся тамъ вôкна: але рамы були вже старѝ и струхлѣлѝ, не могли удержати такого тягару и зломили ся, а всѣ чотыри хлопцѣ упали изъ страшенной высоты на землю. Двохъ зъ нихъ забило ся таки заразъ на мѣсци, а двохъ ще трохи живыхъ занесено до дому.

— Великаны якихъ мало подружили ся вчера въ Гелена, Мон. Она называе ся Е. Мюрай, е дочкою фармера, важить 400 фунтôвъ, а выросла собѣ нѣвроку на 8 стôпъ и 1 цаль. Вôнъ зове ся Едвардъ Бонръ, е пастухомъ (кавбой), пôдрôсъ доси на 8 стôпъ и важить 390 фунтôвъ. Гарна пара!

— Доля майнерôвъ. Въ копальняхъ угля углевого тов. »Гондо« близь мѣстечка Сабінось въ Тексасѣ лучила ся оногды страшенна експльозія ґазôвъ, котра розкидала и завалила бôльшу половину майнôвъ. Зô 160 робôтниковъ, що працювали въ тôмъ часѣ пôдъ землею, погибло 120. Ихъ трупôвъ вытягнуло зъ пôдъ землѣ спроваджене вôйско, а що стало ся зъ прочими, не знати до теперь.

— Римъ бувъ оногды въ страху. Въ наслѣдокъ великихъ дощѣвъ, вода въ рѣцѣ Тибрѣ пôднесла ся о 33 стопы понадъ звичайну уровѣнь и залила цѣлу долишну частину мѣста. Пантеонъ, Форумъ и святыня Вести стояли пôдъ водою.

— Листоноша С. Смида и его суджену пану А. Бендершанъ забивъ тренъ дня 3. с. м. въ Орденъ, Па. Обое молодята переѣздили боґою черезъ желѣзну дорогу, коли въ тôмъ надлетѣвъ поѣздъ и побивъ обоихъ; боґа розлетѣла ся также на трѣски.

— Метѣль и снѣги засыпали на островѣ Гондо (Японъ) цѣлый вôдрядъ японьского вôйска. Вояки въ числѣ 210 людей ишли на маневры, але пôдчасъ великои метели заблудили и зъ выняткомъ 11 охъ, погибли всѣ вôдъ студени. Мѣжь выратуваными е и комендантъ вôдряду, котрый мабуть также не буде жити, бо мае вôдмороженѝ ноги и руки.

— На вôспу занедужало въ Лондонѣ (Анґлія) 1045 осôбъ.

— Братя Бідлъ — Едвардъ и Иванъ, засудженѝ на кару смерти за убійство ґросерника Канея и детектива Фіцґеральда, старали ся утечи зъ пітсбурского криміналу. Помагала имъ въ тôмъ дѣлѣ жена ключника Софеля, котра залюбила ся въ Едвардѣ Бідлъ и пôддала братямъ пильники до перепилованя кратъ и револьверы для обороны. Брятя дѣйстно перепилували краты, обезоружили дозорцѣвъ тай утекли вразъ зô своею спасителькою Софельовою. Утеча однакъ не пощастила ся. На здогонъ за утѣкачами пустило ся 5 пôдшерифôвъ зъ помôчниками и здогонили ихъ близь мѣсточка Ботлеръ, Па. Ту зачала ся стрѣлянина, котра скôнчила ся тымъ, що обохъ братôвъ и Софельову смертельно раненыхъ завезено въ кайданахъ до вязницѣ въ Ботлеръ. Въ кôлька годинъ опосля братя Бідлъ померли вôдъ ранъ, заявляючи передъ смертію, що они невинно були засудженѝ на кару смерти, а пострѣляли ся самѝ, щобы не висѣти на шибеници. Панѣ Софель также завдала собѣ выстрѣломъ тяжку рану въ груди и боре ся теперь зô смертію.

— Розтоплене желѣзо спалило на уголь двохъ робôтникôвъ въ фабрицѣ Илинойсъ Стилъ Ко. на Савтъ Чікаґо, Ил. Страшный плынъ попаривъ кромѣ того чотирохъ иншихъ робôтниковъ, зъ котрыхъ оденъ, Полякъ Янковскій, ажь збожеволѣвъ зъ великого страху и болю.

— Мало-засôбнѝ, высысанѝ и поневоленѝ галицкѝ Русины зôбрали доси на запомоговый фондъ академічнои рускои молодѣжи 43.000 коронъ. А мы?! Мы жителѣ свободнои и богатои Америки спромоглися ся лише на 490 долярôвъ. Сумно!

— Дикій нападъ въ цѣли рабунку. О. Теофиль Царевичъ, віцедеканъ теребовельскій парохъ зъ Кобиловолокъ (въ Галичинѣ), зазнавъ страшнои пригоды. Якійсь злочинецъ, сховавши ся въ мешканю старенького (75-лѣтного) священника въ цѣли рабунку, кинувъ ся на него и тяжко ранивъ его, пробивши ножемъ горло. Слѣдство веде ся. Пôдозрѣне паде на одного молодого парубка зъ Кобиловолокъ, недалекого сусѣда о. Царевича.

— Хочешь мати календарь на рôкъ 1902? — Пôшли 50 центôвъ до редакціи „Свободы“.

„SVOBODA"
(LIBERTY.)
The Little Russian Weekly, published every Thursday by the Svoboda Publ. Co., 111 Lackawanna Str., Olyphant, Pa.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered at Olyphant, Pa. Post Office as Second Class Matter.

"Свобода"

часопись для руского народа въ Америцѣ и орґанъ „Р. Н. Союза", выходить що тыждня въ Четверъ и коштує:

Въ Америцѣ на рôкъ	$2.00
„ „ „ пôвъ року	1.00
До старого краю на рôкъ	$2.00

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або через експресовый, або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то є карточку, котру дôстанете вôдъ почтара або аґента на експресовôмъ офисѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годнѣ грошей дôстати.

Адресъ:
„SVOBODA"
111 Lackawanna Str.,
OLYPHANT, PA.

Нумеръ телефону: 82.

Через нашу редакцію можна замовляти и пересылати грошѣ для всѣхъ старокраєвыхъ рускихъ ґазетъ и другихъ выдавництвъ.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити, мусить подати намъ, кромѣ нового, також свôй старый адресъ.

Безъименныхъ дописей не принимаємо.

Оплачувати ґазету треба всегда зъ горы (напередъ).

Скажім собі правду в очи!

Недавно повідомлено нас, що за старанем митропол. Шептицкого, Рим приобіцяв відкликати дике розпоряджене »Пропаґанди для розширеня віри«, після котрого бразилійскі Русини вступаючі в стан супружеский мали приречи, що їх діти будуть виховувані в латиньскім обраді. Що розпоряджене се не можна назвати інакше як лиш диким — річ зовсім ясна. Змушовати людей, щоб они вирікались своїх рідних дітий, (котрі доперва могуть народитись), вирікались свого обряду і народности в своїх наслідниках — сего і Татари з нами не робили. В народних казках оповідаєсь нераз, як чоловік знайшовшись в біді, записував несьвідомо дитину чортови за те, що той его з біди виратував. Та се лиш казка, чоловік записував дитину несьвідомо, не знаючи про те, вкінци чорт ему таки справді допоміг — а тут не казка а правда, тут Рим жадає, щоб Русини сьвідомо записували свої діти і їх відрікались, той Рим, котрий Русинам нігде і ніколи в нічім не допоміг, а противно лиш шкодив!

Рим обіцяв відкликати се розпоряджене! Що за велика благодать зі сторони Риму! Що за великий здобуток для Русинів! — Всі Русини як один повинні впасти на коліна, молитись за Рим і величати его за тую і всї другі великі ласки і благословеньства які він прірічно Русинам посилає! Чи не так?!

Та на жаль, коли придивимось ліпше цілій справі, то зовсім відійде нам охота кланятись Римови і его величати.

Перше питане есть в який спосіб Рим відкличе се розпоряджене? Друге, чи бразилійскі латиньскі попи видячи настрій Риму взглядом Русинів і їх обряду, схочуть сего відклику держатись? Чи не будуть они і дальше вести свою роботу тільки більше скрито та обережно? Вкінци, хотяй би Рим справді відкликав се розпоряджене і лат. попи схотіли-б его держатись, то чи через те змінилась би політика Риму взглядом Русинів та греко-катол. обряду? — Ні, Рим лиш сховав би на якийсь час свої пазурі, щоби пізнійше знов їх показати. Яка-ж отже з того користь? Користи жадної з того нема; в найліпшім разї зістало б все так як есть — а так як тепер есть — есть дуже зле. Користь з сего була б лиш тогди, если б Русини зрозуміли вже раз, що Рим не терпить греко-католиків чи они в Галичині, Угорщині, Італії, Болгариї, Азиї, полудневій чи північній Америці, що Рим хоче нас златиньщити — що се его ціль і до неї іде він сьвідомо помимо всяких доказів „любови" та солодких слів походячих з римскої столиці.

Сьмішно лиш дуже, що ми Русини не зрозуміли ще чи не хочемо зрозуміти сего на що тисячі незбитих доказів бачимо в кількасотьрічній історії преславної унії, що ми вину за те що ся діе складаемо не на Рим а на певні підрядні личности. Так приміром всї кривдячі наш обряд розпорядженя, що виходили з Риму звикли Русини приписувати полякови Ледоховскому забуваючи на се, що і Ледуховского в Римі не було, а політика Риму була така сама. Так Русини канадийскі кричать на о. Жолдака, на митрополита, на французких попів та епископа, забуваючи, що они всї роблять лиш те, що Рим хоче і що Рим тому причина. Сьмішно і те, що Русини на всякі кривди, походячі з Риму скаржать ся таки перед тим самим Римом та вдоволяють ся марними обіцянками. Приміром Русини в Галичині, Бразилії і Спол. Державах пишуть скарги, „меморандуми" і т. п. а кінчить ся на запевненях о любови та іменованю „візитаторів." Та найсьмішнійше вже те, що Русини сподіють ся поліпшеня своїх справ церковних від епископів то есть від тих, котрих найчастійше самі вороги Русинів для своїх власних цілей висаджують на владичі престоли.

Всї признають, що зле, »кікують« против римскої політики, але самі рук до роботи не прикладають, лиш сподіють ся поліпшеня »звизше«, чекають месії і то »розуміє ся« — зі сторони римскої...

Чи є в тім всім який розум? Чи може бути щось глупшого на сьвіті?

Чи довго ще ми Русини будемо крутитись в тім зачарованім колесі?

Час вже перестати бути рабами, і як вільні люде вказати прилюдно пальцем на причину нашого глупого положеня і кликнути: **проч з Римом!**

Від часу коли ми війшли в спілку з Римом — Рим кривдив нас, не шанував наших прав, старав ся нас златиньщити. В наслідок римскої політики многі Русини втратили свою народність, стали Поляками, Словаками, Мадярами і Бог зна чим, а тут в Америці роблять ся з них Айриші, Французи і т. п. Значить, Рим пошкодив нам не лиш на поли церковнім, але і народнім. І длячого-ж маємо дальше держатись тої кривдячої нас спілки? Чи-ж умови зроблені при заключеню унії мають обовязувати тілько нас а Рим ні? Чи ми все маємо грати ролю потульних рабів, котрих хто не хоче то сїпає, або того похилого дерева, на котре і кози скачуть?

Ні, досить вже сего. Нам треба вже раз взятись сильно до роботи і покінчити сю справу.

Але як покінчити?

Знаю, що москальофіли мають готову на се рецепту. Они радять нам пристати до царославних. **Але сего жаден сьвідомий Русин ніколи не зробить.** Ярмо царославне нічим не легче від ярма римского. Віра, котра стоїть на салдатах, нагайцї та арештах не може бути вірою християньскою — а ми хочемо бути християнами. Ми хочемо бути християнами і віримо, що такими можемо бути без опіки не лиш Папи але і Синоду. Сего доказом суть перші Християни. Отже не у чужих, не у царославних треба нам шукати помочи, але стануги своїми власними силами. Початок вже зроблений тілько треба діло повести дальше. В тій цїли треба-б скликати чим скорше з'їзд тутешних сьвященників і делеґатів від руских церков в Сполучених Державах і Канадї. Канадійці повинні-б вислати бодай одного або двох делеґатів. З'їзд сей міг би відбутись в Pittsburg, Pa. або яким другим великим місті в Пенсилвенії, а скликати его повинна головна рада »Товариства Руских Церковних Громад«.

На з'їзді тім повинні-б бути приняті статути »Товариства Р. Церковних Громад« (котрі вже видруковані) з евентуальними поправками, почім Товариство повинно-б бути зачартероване в Сполуч. Державах і Канаді.

З'їзд сей повинен би заявити свое виступлене з спілки (унії) з Римом і зірване всяких зносин з ним і его відпоручниками; з'їзд сей повинен би також запротестувати против вмішуваню ся латиньских епископів і попів в справи нашої віри і церкви, та ухвалити спосіб дальшого урегульованя наших церковних відносин, держачись кріпко приміру перших Християн. Сьвященники наші повинні-б повідомити тутешних латиньских епископів, щоби они не приписували собі iure caduco якоїсь юрисдикції хоч би лиш номінальної над ними.

Наконець з'їзд повинен би постаратись о спроваджене для американьских Русинів таких кількох чесних, патріотичних руских сьвященників з старого краю, котрі помимо заказу римских послушників зважились би прийти тут, щоби служити Богови і працювати для свого народа.

Подібний з'їзд скликати і подібно поступити собі повинні би і Русини в Бразилії.

А о старім краю не кажу — там є більше голов і мудрійших як в нас, то-ж будуть знати що і як робити. Одно тілько певне, що і там так само як тут мусять Русини скорше чи пізнійше сказати собі правду в очи і подякувати Римови за опіку. Чим скорше се зроблять — тим ліпше.

ъ.

Кум Фецьо і Ваньо.

Фецьо. — Ґало куме! А що чи вийшла вже тота москвофільска ґазета, не знаєте?

Ваньо. — Ні, не знаю. Мабуть ще не вийшла, бо еї ще нігде не видно.

Ф. — Гм, якийсь дуже тяжкий порід — вже з 5 років про неї говорять. Але що ви думаєте про неї?

В. — Я — нічого. Про мене нехай їх і 10 виходить.

Ф. — А то як? То не боїте ся нич? Та ж вже маємо тих москвофільских ґазет досить: є Злїстник, є Дури-Сьвіт — тепер ще одна має виходити, а ми маєм лиш одну »Свободу«...

В. — Ет пусте, чого вам боятись? Мудрого они з розуму не зведуть, а дурному і так вічная память, тай хісна з таких для руского народу нема. Чи не знаєте, що лїпше з мудрим згубити як з дурним знайти?

Ф. — Тай то правда. Але що се Дури-Сьвіт так тепер на »Свободу« бреше, а она єму ані не відписує нічого?

В. — Дури-Сьвіт — звичайно як дурисьвіт, кричить, бо думає, що хто голоснїйше крикне, того скорше люде послухають. Так було колись давнїйше, але тепер вже не ті часи. Що »Свобода« єму не відповідає, се також річ ясна. Чи ви би відповідали може якому смаркатому бойсови, як би біг за вами і вивалив язик як лопату або прозивав вас? Впрочім в сьв. Письмі стоїть виразно: »не кидайте бісерів між свиний...«

Ф. — Ага. — Тепер розумію. А що то Дури-Сьвіт хоче, щоби »Свобода« дала єму адреси своїх предплатників, а він еї дасть своїх, та щоби »Свобода« шла читателям Дури-Сьвіта, а Дури-Сьвіт читателям »Свободи«? Та то па що?

В. — Або я знаю? Я знаю лиш те, що хотяй би менї Дури-Сьвіт приходив і задармо, то я его не хочу, а »Свободу« сли хто схоче читати, то і сам потрафить написати по неї до редакциї.

Ф. — Видно, що Дури-Сьвіт хотів би силою напихати нашим людям свою шмату...

В. — Така обміна адресами може бути тільки між приязними собі ґазетами, як ось між Дури-Сьвітом а Злїстником. »Свобода« з москвофілами спілки не потрібує.

Ф. — Певно, що ні, і я так думаю. Лїпше мати одного приятеля, а доброго, як сто фальшивих.

В. — А я скажу: лїпше мати сто ворогів, як одного фальшивого приятеля.

Ф. — І то може бути правда...

Дописи.

Зъ McAdoo, Pa.

Роботы у насъ идуть добре, тôлько що доќщь нагнавъ воды до спôдныхъ майновъ и богато людей мусѣли за довгій часъ дома вôдпочивати, заки вытягнули воду. А парохія наша також добре стоить. Маємо красну церковь зъ иконостасомъ чисто выплачену, маємо цминтаръ, а въ новембру зачали мы будовати парохіяльный дôмъ, що сего мѣсяця має бути докôнченый. Дôмъ той буде мати 12 покоѣвъ кромѣ третого поверха. Пôдъ цѣлымъ домомъ красна пивниця а наоколо дому буде ґанокъ. Буде насъ все тое коштувати около $2.700.00 на що вже маємо заплачено $1.500.00 такъ що довгу великого не будемо мати. А на лѣто зачнѣмо будувати школу и будемо мати свого професора, по котрого вже написали до краю, такъ, що наша парохія буде рôвнати ся зъ найлѣпшими. Церковь, дôмъ парохіяльный и цминтарь записаний на громаду, а не на айриского бискупа, якъ то денегде наші Русины зробили.

А теперь хочу сказати дещо про Македуцке царославіе. Всѣхъ царославныхъ парохіяновъ въ Македу було ажь 8. Найперше купили они три лоты въ Македу, (правда пару доляровъ на нихъ задали, але лоты до днесь не ихъ). Потомъ купили на другомъ плейзѣ вôдъ Протестантôвъ костелъ 30 (фѣтôвъ) стôпъ довгій а 18 широкій. На самый рускій новый рôкъ минувшого року, якъ то ся смѣють, що десь якійсь на гороху церковь пхали, такъ и царославній. Якъ мы на службу Божу до церкви ишли, они свою церковь зъ того плейзу (миля дороги) зачали на катулькахъ до Македу пхати. Але Господь недопомôгъ, бо Его сила катульки почеревила и церковь имъ зôстала стояти такъ, що еи мусѣли розбирати и на возахъ перевозити. Коли еи перевезли и на ново въ Македу поставили, въ той часъ звели епископа, щобы посвятивъ церковь. Епископъ приѣхавъ на тренѣ, а на дипо выйшовъ кочь во штыри конѣ, щобы епископа привѣзъ до церкви. Коли зъ дипа ишла цѣла парада до церкви, то змылили, дальше два скверы зайшли якъ церковь стояла. А змылка ся стала зъ причины тои, що креста на церкви не было. Повернула парада назадъ ку церкви, епископъ зойшовъ зъ керича зъ двома священниками (видно, що якъ бы заганьбленый бувъ), просить ся саме перше де крестъ подѣли, же то ганьба, встыдъ на церкви креста не мати. Они вôдповѣли, що крестъ есть въ церкви. Такъ епископъ вступивъ до церкви и щось тамъ вôдправили. Такъ по одправѣ епископъ ся ихъ просить, що хотять? Они говорять, що хотять духовного. (Правда, що они епископа нерозумѣли, бо трьоме куратори були, а кождый иншій: оденъ бувъ Хорватъ, другій галичанинъ, третій угорщанъ, а епископъ Росіянъ, але ледво-неледво ся зрозумѣли). Такъ епископъ ся просить: сколько душъ имеете въ Македу? Они говорять що мають вôсѣмдесять душъ; (зъ 8 душъ зробили вôсѣмъ десятокъ). Добре, говорить епископъ, я вамъ пôшлю духовного, але мусите постаратись о мешкане для него своимъ коштомъ и мѣсячно мусите платити духовникови $65.00. Въ той часъ парафія цареславна ся настрашила, бо чула, що Синодъ священника платити не буде, такъ и до днесь священника не мають, а що бôльше розойшлись и такъ Македуцке цареславіе пропало. Nr. 1. Хорватъ, кураторъ втѣкъ, анѣ слѣду по нѣмъ нѣтъ; Nr. 2. кураторъ Галичанъ, вымуфувавъ ся зъ Македу про ганьбу; Nr. 3. кураторъ Галичанъ збирає ся до цареславнои церкви пôйти мешкати зъ женою за свои грошѣ, котри глупымъ розумомъ выдавъ; Nr. 4. кураторъ, Угорщанъ, говорить, що царославіе тôлько циганьство и крутарство, а »штырме фарници« (парафіяны) анѣ ся не признають, що були цареславными. Такъ Македуцке цареславіе поступило впередъ. Най побачать другй Русины въ Америцѣ яка то обмана есть для насъ малопросвѣщеныхъ Русиновъ. То-жъ тримай кождый свою вôтцѣвску рускую вѣру.

М. К.

Зъ Mt. Carmel, Pa.

Ангелъ смерти розпростеръ надъ нашою околицею свои крила и забирає немало людскихъ жертвъ, и такъ: въ Шамокінъ, Па. погибъ при роботѣ Семанъ Падуховичь. Походивъ вôнъ зъ села Лабовы, въ Галичинѣ. Полишивъ по собѣ жѣнку и дѣти. Мешкаючи якійсь часъ въ Мт. Кармель, Па. бувъ вôнъ предсѣдателемъ братства св. Володимира. Покôйный належавъ до шамокіньского братства та до „Р. Н. Союза".

Въ Мт. Кармель, Па. погибъ при роботѣ Василь Машкарничь (працювавъ въ копальни Natalie). Полишивъ въ Угорщинѣ жену и дѣти. Належавъ до братства и до „Соединенія." — Луку Решетаки, зъ Мт. Кармель, стрѣнуло велике нещасте. Коли въ хатѣ не було нѣкого зô старшихъ, зачали малй дѣти бавити ся огнемъ при печи. Чотиролѣтна донька Решетара запалила при той забавѣ свою сукенку и попалила ся такъ, що за колька годинъ померла въ великихъ мукахъ. Дайте позôръ на малй дѣти!

А одну дуже важну подѣю забуло ся подати до „Свободы." На рускій Новый Рôкъ вôдбувъ ся въ Шамокінъ бенкетъ, устроеный заходомъ деякихъ мѣсцевыхъ Русиновъ. Цѣль бенкету була та, щобъ запросивши на него вызначнѣйшихъ Американцѣвъ зъ мѣста и околицѣ, познакомити ихъ про насъ Русиновъ. Два довжезнй столы въ церковнôй сали заставленй були выбагливою ѣдою и напитками. Коло того всего поравъ ся головно Т. Талпашь. Добрый зъ него кухарь. Всѣхъ гостей засѣло понадъ сто, котрыхъ привитавъ о. Ив. Констанкевичь. Мѣжь иншими бесѣдами була також бесѣда о. Ст. Макара зъ Мт. Кармель, що информувала американцѣвъ про те, що мы Русины за однй. Мѣжь гостями були ще зъ Мт. Кармель А. Галабурда и Ґнатъ Трохановскій. Бенкетъ протягнувъ ся въ пôзну нôчь.

Чого то не докаже проворность американьского аґента и людска глупота. Недавно якійсь Американець зайшовъ до Польки зъ образами на продажь. Коли аґентъ напиравъ ся, щобы она доконче купила образъ, она, не можучи его спекати ся, обрушила ся на него кажучи, що волѣла бы купити чорта якъ его образъ. Аґентъ скориставъ зъ того и порозповѣдавъ помѣжь людьми, що ту Польку покаравъ Панъ-Богъ за еи говорене, бо она породила чорта, а той чортъ мавъ промовити до неи, що забере еи зъ того свѣта за сѣмъ лѣтъ. А люде повѣрили аґентови и зô страху, щобы имъ таке не стало ся, купували образы.

А що, хиба те не цѣкаве? Може не по американьски? Послухайте! Американець зъ Пенсильвеніи, именемъ Robert Magee, выѣхавъ до Shinston, W. Va., щобы вôдвѣдати свого брата. Зъ собою взявъ куфрикъ, котрый десь згинувъ зъ »трейну.« Вôнъ заскаржививъ компанію, а судъ присудивъ ему 75 доляровъ. Але компанія не хотѣла выплатити тыхъ грошей пошкодованому. Той удавъ ся ще разъ зô скаргою, а тогдѣ прійшовъ констабель на стацію и зафантувавъ компании цѣлый тяґаровый потягъ (freight) въ той спосôбъ, що привязавъ его желѣзнымъ ланцомъ до стовпа. По двѣгодинной суперечцѣ зъ колѣевыми урядниками, тй вконци выплатили пошкодованому 75 доляровъ.

З Winnipeg, Man., Canada.

У нашім місті і на околици є досить Русинів, що би створити одну несогірішу парохию, если б не сварились між собою та не ділились. Забувають, що є оден Бог, забувають на свій обряд та вишукують другий що богатший, а так не треба, бо Бог не поставить в день страшного суду Французів по правици, а Русинів по лївици, але кождого там, де собі заслужить, тай кождого до якого обряду він би не належав, покриє тота сама сира земля. Особливо дають ся наші Русини переводити жінкам на сторону французку, забуваючи що і Адам дав ся звести Єві, а потім жалував... Не дайте ся зводити і тим, що себе другим правдивим Христом представляють, бо у них найбільше хули, прелюбодіянія і омани; коли-б тепер Христос прийшов на землю, то они би не дали ему тут жити ані 33 годинп, не то 33 роки. Не могуть бути правдиві і ті слова, що хто не увірить архиепископови або папі, той не має ласки у Бога, бо до осягненя ласки божої не треба сповняти всї заповіди людскі, але заповіди божі, котрі, понизивши себе, научив нас Ісус Христос, щоби нас піднести до висоти небесної. Ісус Христос родив ся не Французом і не Русином, але Ізраїльтянином, а дбав про душі всїх людий. А придивіть ся як наші опікуни Французи дбають о наші душі. Радую ся, каже, такий опікун, діти мої, що ходите в путех Христових, але передовсім мушу мати у себе ваш дід (контракт) церковний, а як ні, то замкну небо перед вами. Такі то наші опікуни. Оны бридять ся нашими душами і тілами — їм ходить лиш о наші маєтки, наші гроші. Братя Русини, не треба нам так твердо спати, бо довгий сон много шкодить. Ми нині стоїмо лихо, ми понижені, але чи так все має остати? Чи все латиньскі попи мають водити нас за ніс? Чи все Русин має ходити мов віл у чужім ярмі? Не-

хай мрак не заслоняє очей нашихъ, пізнаймо Евангеліє правди і науки, держім ся свого, щоби колись наші діти не проклинали нас і не покарав нас Бог.

А. Заіло.

Справы „Р. Н. Союза.“

ГОЛОВНЫЙ УРЯДЪ:

Предсѣдатель:
Rev. A. BONCHEVSKY,
10 May str.
ANSONIA, CONN.

Секретарь:
D. D. PYRCZ,
P.O. Box 355,
OLYPHANT, PA., Lack. Co.

Касієръ:
ALEX SHLANTA,
Postmaster.
MAYFIELD, PA., Lack Co.

В місяцю Януару с. р. приступили до „Р. Н. Союза“ слідуючі нові члени:

	Число в гол. книзі:
CHARLEROI, PA.	
Хомяк Гриць	1659
JERSEY CITY, N. J.	
Німец Павло	1690
Марден Гриць	1690
Фусяк Мария	1691
ELEANOR, PA	
Ковач Мих.	1772
Дидик Лука	1772
AUBURN, N. Y.	
Синько Іван	704
Терешка Стеф.	706
MAYFIELD, PA.	
Цупак Гриць	1838

Д. Пирч, секретар

ПОСМЕРТНІ † ВІСТИ.

Катарина Малик, жена Максима Малика, чл. »Р. Н. Союза« ч. гол. кн. 2086, померла дня 28. новембра, 1901. в селі Лукове, пов. ліськовацкого, в Галичині.

Вічная їй память!

НОВИНКИ.

Достане безплатну пораду.
Кождый, хто має яку справу до суду въ старôмъ краю, и напише до головного уряду Руско Народного Еміґраційного Дому въ Америцѣ на адресу: REV. N. PIDHORECKY 61 SUSSEX STR., JERSEY CITY, N. J.
Руско-Народ. Еміґраційный Дôмъ має свого руского адвоката въ краю.

— **Жертвою** вôспы упала коло Плимавтъ, Па., цѣла родина робôтника Дейвіса. Єго два сыны, дочка и жена померли на вôспу въ шпитали въ Плимавтъ передъ кôлькома днями, а теперь и вôнъ самъ зô своєю послѣдною дитиною занепали тяжко на ту саму недугу.

— **Лисячу** нору, правдиву комору, де було все, чого тôлько лисяча душа забагне, вôдкрывъ оденъ побережникъ въ Стиріи. Въ норѣ були гуси и качки, заячики и молодй серны, а навѣть жива курочка, заморена голодомъ, куняла перепуджена въ кутику. Комору вычиствивъ побережникъ, а лисъ драпнувъ свѣтами, зрѣкши ся своихъ достаткôвъ.

— **Доходить** вже до сего що деякй Поляки гакатисты у схôдной Галичинѣ забороняють рускимъ дѣтемъ молити ся въ школахъ по руски. Такъ стало ся въ Перемышли и Станиславовѣ. Чи не скаженина, не польске безголове?

Дальшій выказъ жертвъ зложеныхъ для рускихъ студентôвъ въ Галичинѣ.

Иванъ Бурштинъ	50
Иванъ Лещишинъ	50
Петро Лещишинъ	50
Васько Федакъ	50
Андрѣй Іузій	50
Вавжинець Шалянкевичъ (Полякъ)	50
Михаилъ Котелецъ	25
Стефанъ Серединьскій	25
Петро Федакъ	25
Иванъ Лайтаръ	25
Андрѣй Литвинъ	25
Иванъ Горохъ	25
Иванъ Пестракъ	25
Петро Олѣяръ	25
Мидзанъ Стефанъ	25
Гаравусъ Иванъ	25
Васько Тимцѣкъ	25
Михаилъ Палиця	25
Васько Юрчакъ	25
Андрѣй Олѣяръ	25
Николай Зиньо	25
Дмитро Поптусъ	25
Разомъ	$7.00

(Сума ся була вже квітована въ попереднôмъ числѣ).

Зъ дописною: Братя Русины! Ратуймо и попираймо своихъ братôвъ. Жертвуймо кождый хочь бы найменчу офѣру на народный престолъ. Такъ само нехай буде прінята и ваша мала лепта, бо насъ тутъ мало, а ще и зъ тыхъ не всѣ розумѣють вагу и значѣня такъ важной справы лишь одиницѣ, котрыми суть мѣжь нами Иванъ Лещишинъ и ще другій, котрого имени не треба подавати, бо кождый его знає. Дай Боже, щобъ нашѣ студенты, будучѣ народнѣ борцѣ зъ народну долю, звергли, побѣдили гакату польско-шляхоцку въ Галичинѣ! — За комітетъ секретарь братства Иванъ Лещишинъ.

Братство св. Кирила и Методія въ Shamokin, Pa	$50 00
Мих. Трачь, Long Island City, N. Y.	1.00
Ив. Славута „ „ „	1.00
Попередно зложено - -	440.73
Разомъ - - - -	$492.73

Дальшй жертвы просимо чимъ скорше присылати на адресу: SVOBODA, Box 418, Olyphant, Pa.

— **„Buntowszczyk“** — poemat dramatyczny na tle małoruskiego opowiadania Omelana Prozory, napisał Alfons de Chrostowski. Під таким заголовком переробив А. Хростовский одну з поезий о. Прозори і видав по польски віршами при кінци р. 1900 в Cleveland, Ohio накладом тиждневника „Jutrzenka.“

— **Осередокъ** мѣста Вотербери, Конн. выгорѣвъ дня 3. с. м. Огонь шалѣвъ цѣлу нôчь, а жителѣ лякали ся немало, щобы цѣле мѣсто не пôпило зъ дымомъ. Згорѣло 33 найкраснѣйшихъ будôвель мѣста, якъ сторôвъ, офісôвъ и пр. Шкода доходить одного міліона 800 тысячь долярôвъ.

— **Фалшивй** 5 центовй монеты курсують вôдъ двохъ тыжднѣвъ въ стейтахъ Ню Йоркъ и Пенсилвенія. Зробленй они зъ олова и мають на собѣ дату 1901 р. Хто уважає, пôзнає ихъ по вазѣ.

— **Копальнѣ** золота вôдкрыли случайно въ Денверъ, Коло. При копаню пивницѣ пôдъ одным домомъ зобачили робôтники въ глинѣ золотй жилы, дали знати властителеви и за кôлька днѣвъ змѣнила ся пивниця въ копальню золота.

— **Минувшои** недѣлѣ вôдбувъ ся въ Олифантѣ, Па. мітинґъ парохіяльный. Зъ справозданя показалось, що въ 1901 мала церковь доходу $3061.34, розходу $1578.37. Готовыхъ грошей въ касѣ 31-го децем. 1901 р. було $2329.80. На мітинґу выбрано новый урядъ.

— **Списъ** населеня, переведеный минулого року въ Италіи выказує, що той край числить 32 міліоны 966 тысячь 307 жителѣвъ.

— **До Фиш Ривер,** в Канаді, запросили Русини на Богоявленіє о. Заклиньского. Богослужене і осьвячене води на ріці Фиш Ривер відбуло ся торжественно при участи великого числа людий тутешних і Сифтоньских. Другого дня відправ о. Заклиньский С. Б., дав 11 шлюбів і охрестив много дітий. На тутешну церков дарував о. З. 5 долярів, за що люде складають єму подяку.

П. Іваницкий.

— **Живый** по смерти. Якійсь Чехъ, именемъ Мальтрусъ, родомъ зъ Подбады въ Чехіи, лѣтъ 33, зажадавъ недавно тому вôдъ своеи громады посвѣдки приналежности, котрои ему було потреба, щобы выробити собѣ паспортъ на выѣздъ за границю. Якеж бyло его здивоване, коли замѣсть посвѣдки приналежности доставъ — посвѣдку смерти. Три роки тому назадъ проголошено его урядово помершимъ, а то на тôй пôдставѣ, що вôнъ десь бувъ процавъ безъ вѣсти, а коли опôсля коло Подбады вытягнено зъ рѣки Велтавы якогось трупа и люде его розпôзнавали, жѣнка его пôзнала въ тôмъ трупѣ нѣбы свого чоловѣка. Нѣчого не помогли доказы Стефана Мальтруса, що его жѣнка помылила ся; она тымчасомъ була померла и годѣ було еи пытати, а Мальтрусови не хотѣли вѣрити. Аж ось довѣдавъ ся урядъ, що доньку Мальтрусôвъ по смерти матери вôддано до якогось монастыря. Тамь еи выпускали и предложили фотографію »якогось« чоловѣка, котрый каже, що вôнъ называе ся Стефанъ Мальтрусъ. Дѣвчина пôзнала заразъ на фотоґрафіи свого батька, котрый якъ показало ся, выбравъ ся бувъ въ свѣтъ шукати щастя и зайшовъ до Парижа. Вôнъ знайшовъ дѣйстно щастє, бо розбогатѣвъ, а теперь хотѣвъ зробити несподѣванку своєй жѣнцѣ и дѣтемъ. Теперь треба буде скасувати урядово проголошене смерти, а Мальтрусъ достане тогды свою посвѣдку приналежности.

— **Патентове** бюро Спол. Державъ выдало въ 1901 р. 27.373 патентôвъ на ирерôжнй вынаходы. Доходъ бюра выносивъ 1 міліонъ 450 тысячь долярôвъ, себъ то майже 100 тысячь дол. бôльше якъ въ 1900 р. Найбôльше патентôвъ ôдержали горожане стейту Ню Йоркъ, бо 4.098. Опôсля йде Пенсилвенія зъ 2,839, Илинойсъ 2,430, Масачусецъ 1,905, Огайо 1.720 и Ню Джерзи зъ 1,198 патентами.

— **Мабуть** нѣ одно мѣсто въ Спол. Державахъ не числить такъ богато чужинцѣвъ, якъ Ню Йорк. Жіе въ ньому, якъ виказує нова перепись, 397 тысячь Нѣмцѣвъ, 365 тыс. Анґлійцѣвъ и Ирляндцѣвъ, 247 тыс. Славянôвъ, т. е. Русинôвъ, Полякôвъ, Словакôвъ, Чехôвъ и пр., 161 тыс. романьскихъ народôвъ, (Французôвъ, Италійцѣвъ и Испанцѣвъ), 40 тыс. Шведôвъ и Норвеґійцѣвъ, 8 тысячь Швайцарцѣвъ, 1 тыс. Грекôвъ, 8 тыс. Азіятôвъ (Хинцѣвъ, Арабôвъ, Туркôвъ и пр.) и 21 тыс. Канадійцѣвъ и т. д. Замѣтне є ту велике число Славянôвъ, котрй поведенй на дорогу просвѣты, згоды и орґанізаціи, могли бы выборoти собѣ чимало хôсна, бо становили бы при всякихъ выборахъ могучу армію.

— **Чисельна** льотерія въ Австріи принесла въ 1901 роцѣ 32 міліоны коронъ чистого доходу. Треба при томъ згадати, що тй міліоны зложила найнисша верства суспольности. нуждарѣ, зъ котрыхъ Австрія здирає послѣдный грошь — чисельною льотерією.

— **Дорогого** вола (зъ расы Енґосъ) продано оногды на лицитаціи въ Чікаґо. Ил. Властитель одержавъ за него 9.100 долярôвъ.

Не забудьте Олифантці!

Що кандидатом на каунсилмена є М. Босак, на директора шкільного Ю. Хиляк, на інспектора виборчого В Фекула, (всі в другім ворді), а кандидатом на гай-костабля (з цілого бора) М. Марущак. Се наші люде! Всі на них голусуйте!

— **Выдає** ся неимовѣрнымъ, абы ходяча печеня, звычайный собѣ когутъ, вôдобравъ сильному чоловѣкови жите, а однакъ така приключка стала ся въ Флінтъ Гіл, коло Йонґставнъ, О. Фармеръ Е. М. Гілвелій хотѣвъ зловити кôлька своихъ курей, противъ чого запротестувавъ когутъ, и почавъ бôйку зъ ґосподаремъ. Битва скôнчила ся на тôмъ, що когутъ вкусивъ ґазду въ руку. Розумѣє ся, фармеръ не зважавъ на такй наслѣдки битвы, бо навѣть не вычиствивъ и не завязавъ раны, завданои когутомъ, але тяжко за сесе вôдпокутувавъ. Рана дуже скоро почала ятрити ся, рука спухла и п. Гівелій бувъ змушеный положити ся до лôжка. Приликано лѣкаря, та вже було запôзно. Фармеръ померъ на затроєне крови, а причиною всего лиха бувъ когутъ.

— **Церковь** въ Звиничи горѣшнôмъ, турчаньского повѣта (въ Галичинѣ) обôкрали невыслѣдженй доси злодѣѣ. Є се вже трете зъ ряду село въ турчаньскôмъ повѣтѣ, въ котрôмъ злодѣѣ обôкрали сего року церковь.

— **Зъ** Winnipeg, Man., (Канада) пише намъ п. К. Ивановъ, що се неправда будьто бы нашй Канадійцѣ думали про переселюване ся до Арґентины въ полудневôй Америцѣ. Радить вôнъ такожь матись Русинамъ на осторожности, щобы французко-польскй місіонарѣ не захопили рускихъ церковъ въ свои руки. А щобы се не сталось, радить такъ: Будувати церкви залежнй лишь вôдъ тыхъ, котрй на нихъ платять. Выбирати що року церковну раду зъ 5 людей для заряду церковнымъ маєткомъ. Спроваджувати жонатыхъ священникôвъ ухваливши для нихъ сталу рôчну пенсію безъ другихъ доходôвъ за всѣ лякй требы.

— **Дня** 2-ого Февр. мешканці місточка Йонкерс, Н. Й. були сьвідками великої бійки між »Росиянами і Австрияками« підчас весіля. Бійка скінчилась тим, що около 40 людий зістало покалічених (з тих 2 в шпитали) а кількох забрала поліция до Іванової хати. Цікаво-б знати, хто се ті »Росияни і Австрияки«?

— **Родина** Вількісôвъ зъ Маганой Сити, Па. такъ побила ся зъ родиною Людкевичôвъ, що 4 особы повезли до шпиталю. Мала вôйна...

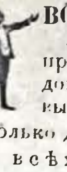
— **Руска** робôтня циґарôвъ въ Ню Йорку пп. И. Париляка и С. Ядловского скаржить ся, що Русины волять купити жидôвске дранте за дорогй грошѣ, якъ купити у свого лѣпшій товаръ за низшу цѣну. Братя родимцѣ! такъ не треба поступати, бо спомагаючи чужихъ, самй нѣчого не доробитесь.

А. Дуб.

— **Рускій** компанічный сторъ въ Passaic, N. J. стоить дуже добре. Єсли такъ дальше буде держатись то буде се оденъ зъ найбôльшихъ рускихъ спôлковыхъ сторôвъ въ Америцѣ.

Я. Д.

ВÔДЪ РЕДАКЦІИ.

Просимо тыхъ, що присылають намъ свои дописи бути терпеливыми. Мы достаємо стôлько дописей, що не годнй всѣхъ и то еще сейчасъ друковати. Друкуємо важнѣйшй лишь дописи и о скôлько стає мѣсця.

Редакція.

— **Місяць** лютий богатий сего року на огні, бо зі всіх сторін доносять о них кождого дня. Перед кількома днями навістила велика пожежа місто Ст. Луіс, Мо. Згоріла велика парова пекарня Сервери і богаті маґазини на Чеснот ул. В першім случаю погибло в огни 4 особи, а в другім завалив ся горіючий будинок і похоронив живцем 10 фаєрменів. Минувшої неділї в ночи вибух огонь в місті Петерсон, Н. Дж. і зробив шкоди на 10 міліонів дол. Оден чоловік згорів, 63 попарених і покалічених, 1000 без даху, 5000 без роботи. Огонь тревав 15 годин і пожер 500 будинків.

— **Котлы** на корабли John Walles, котрый дня 5. лютого перепливавъ рѣчкою Моноґагела, коло Брадокъ, Па., експльодували и знищили цѣлый корабель. Кораблемъ ѣхало 16 людей, зъ котрыхъ бôльша половина погибла, розôрвана выбухомъ на кусники.

— **Спеклась** на смерть дня 7. лютого в Derby, Conn. наша руска дівчина, Настя Гнатович, літ 20, родом з ортного, повіту горлицкого. Встала рано о год. 6, щоби своїм панам зготовити снідане, і якимсь дивом (сама вже не могла оповісти) збилась лямпа, нафта вилялась, занялась одіж і так попекла єї, що в полудне закінчила жите.

— **Робота** йде дуже добре в Ансонія, Конн. і по плейзах. Всї роблять тай собі дуже хвалять добрі часи.

— **Фрейтовый** дôмъ желѣзницѣ „Ню Йоркъ Сентралъ“ на ул. Савтвестъ зъ Сиракюзъ. Н. Й. згорѣвъ дня 5. с. м. При гашеню пожежѣ бувъ тяжко раненый капитанъ пожарнои сторожѣ П. Ґаледжеръ.

— **Обильна** золота струя знов поплыла дня 7. с. м. зъ Америки до Европы. Того дня повезли европейскй кораблѣ зъ Ню Йорку до Ротердаму, Лівериулю, Лондону и Гамбурґа 4,250.000 долярôвъ въ золотѣ.

— **Зô** Спол. Державъ вывезено минувшого року до Нѣмеччины 825.205 тонъ американьскои нафты.

— **Олифантского** Русина Михайла Врабля (зъ Токапкъ, земплиньскои столицѣ на Угорщинѣ) потовкло тяжко въ майнахъ Nr. 2. — Въ тыхъ самыхъ копальняхъ забило дня 8 с. м. 27-лѣтного Анґлійця Джорджа Дейли.

— **Скаженый** вовкъ появивъ ся въ земплиньскôй столици на Угорщинѣ. Вовчище волочить ся всюды и вже покусавъ богато худобы.

— **Всї** добра в брідскім повіті, (Галичина) закупив Німець з Прус Шміт і сейчас обгородив дротом величезний ліс, а на кождій брамі поставив лісничівку. А до людей каже: я не на те купив ліс, щоб люде мали чим палити, але щоб мали на що дивитися... Люде пішли до голови по розум і палять землею (торфом).

Р. Прийма.

— **При** улици 22-ôй въ Чикаґо, Ил. и на розѣ Ерщеръ евню лучило ся дня 5. с. м. три експльозіи ґазу до свѣченя, котрй розвалили одну каменицю, одну значно ушкодили, а въ однôмъ домѣ були причиною страшного огню. Во всѣхъ трехъ случаяхъ 16 осôбъ стратило жите.

— **Зима** коло Venlaw, Man., (Канада) міцна, але снігу нема.

С. Ґ.

— **Слѣдуючои** недѣлѣ вôдбудесь въ Олифантѣ, Па. посвячене нового хреста на рускôмъ цминтарѣ о 10-ôй годинѣ рано. Хрестъ сей є три аменный, зъ твердого каменя (ґранѣту), 14 стôпъ высокій, стоить $325.00. На посвячене се запрошує всѣхъ мѣсцевыхъ и околичныхъ Русинôвъ.

Рада церковна.

Подяка.

Юстіянъ Криницкій, Теодоръ Вовкъ и Петро Ренчковскій зôбрали на новый престолъ до нашои церкви $26.95. а зложили слѣдуючи:

ВЪ ВЕСТЪ ТРОЙ:
Юст Криницкій $2.00, Теод. Волкъ 1.00, Ив. Даньковскій, М. Мадарашь, А Мадарашь, по 50 ц., Н. Павелко 25.

ВЪ САВТЪ ТРОЙ:
Ан. Романишинъ, А. Ґурскій, Л. Царь, по 50 ц.; Марія Романишинъ 10; Анна Бабякъ, Марія Оназь, Ю. Ясельскій, по 25 ц.;

ВЪ КОГУЗАХЪ
Петро Ренчковскій $2.00; Текля Даньковска, Мих. Опецъ, Іос. Бабякъ, по 1.0; Гр. Млинаринъ, Ив. Лопичь, М. Жидякъ, Андр. Мацѣйовскій, Г. Федорко, М. Кусайла, Л. Ядлошъ, Е. Михалякъ, И. Бабякъ, по 50 ц.; П а Дубѣньска, А-а Барна, А-а Барна, П а Валко, У а Войтовичь, Р а Войтовичь, Н-а Павелко, Т-а Костикъ, Е. Турко, М-а Урипъ, Т-а Хронъ, К-а Барна, А-а Романчикъ, К-а Клика, М-а Урбанъ, И. Мокова, М-а Федякъ, Н. Ґреґоръ, М Майхричь, Іо. Стефановскій, А-а Ґурашь, А-а Ґула, М-а Жидякъ, М а Урда, П а Барна, Р а Баволичь, Р а Шута, М а Шевчикъ, В. Гащинъ, Т. Гащакъ, В. Кракевичь, И. Ванзалякъ, А. Подберезнякъ, Н Тузъ, Ю а Сиій, Кр-а Сиій, М-а Гелемъ, Е-а Пиртко, Р-а Гелемъ, Е-а Галичь, Ф. Твушь, по 25 ц.; А Станчакъ 10 ц.

Щиру подяку складаю всѣмъ жертводателямъ, а найбôльше ч. Ю. Криницкому, ч. Т. Вовкови и ч. П. Ренчковскому, що зволили безкорысно тôлько потрудити ся и зôбрати помежи своими знакомыми такъ поважну суму. Нехай Всевышнiй вынадгородить всѣмъ сторицею.

Jersey City, N. J 8. лютого, 1902.
О. Ник. Подгорецкій, душпастырь.

ВСЯЧИНА.

Про царя має великоруский люд ось які приповідки:

— Царска корона не хоронить царя від болю голови.

— Коли цар ріже ремені, то мужик дає свою шкіру.

— Діяльний монарх додає крил ногам своїх міністрів.

— Одна царска сльоза коштує край богато хустинок.

— Коли цар каліка, то всї мусять штигулькати.

— Цар випаходить собі коханки між порядними жінками.

НЕ ЗРОЗУМѢВЪ!

А.: — Слухайте сусѣдо! Длячого то выбрали Дурняновича предсѣдателемъ „Соединенія“? Чи вôнъ такій великій патріотъ?

Сусѣдъ: — Храни Боже! Де у него патріотизмъ?! Бачите вôнъ знає гарно раховати, а тамъ треба такого, щобы мôгъ добре выраховати кôлько остає на „неизвѣстнй“ фонды и где ихъ сховати.

А.: — Ага! Гм... По и чому-жь не выбрали н. Жабковича? Вôнъ такъ само мусить знати гарно раховати, коли „Божй листы“ продає по 10 и 15 дол.?

Сус.: — Бо сего лишили „превелебнй“, щобы имъ, заки ихъ мошонки ще порожнй, замѣтавъ дорогу, бо вôнъ до сего якъ разъ способный!

N 15

А.: — Ага, вже розумѣю!

Бурмило.

— Въ Спол. Державахъ пôвночнои Америки припадає одинъ лѣкарь на кождыхъ 637 мешканцѣвъ.

Убогій.

Жебракъ: — Поратуйте паннуню убогого.... Зломаного цента не маю при души.

Панна: — Коли-жь бо въ мене нема дрôбныхъ, лише сто долярôвъ при купѣ.

Жебракъ: — О, сесе дурниця: — я вамъ змѣняю..

Где єсть?
Хто хоче шукати своихъ краянôвъ черезъ нашу ґазету, мусить заплатити 25 центôвъ за кожде оголошене наперѣдъ.

— **Где єсть** Кондратъ Ющакъ, родомъ зъ Рыхвада, повѣту горлицкого (Галичина). Має въ краю жену и троє дѣтей. Два роки якъ выѣхавъ зъ краю, бувавъ въ Ансоніи и въ Пасеікъ, Н. Дж. Хто бы знавъ о нѣмъ, або вôнъ самъ зволить ся зголосити на адресу: Mary Serbalik, 130 Main str., Derby, Conn.

— **Потреба бучера.** Чоловѣкъ, котрый знає добре бучеровъ, писати, рахвати и анґлійску мову — знайде стале и добре платне мѣсце при церковнôмъ сторѣ въ Мейфілдъ, Па. Голосѣть ся на адресу: Rev. Th. Obushkievicz, Mayfield, Pa.

— **Шукає мѣсця** пѣвецъ церковный зъ добрымъ голосомъ. Може выказатись свѣдоцтвами. Адресъ: Mitro Zemleduch, 258 Second Str., Hazleton, Pa.

— **Великій баль** парохіяльный вôдбуде ся въ суботу 15. лютого 1902 р. въ Ню Йорку (долъ мѣста) въ New Irving Hall 214-220 Broom Street, заходомъ тов. „Зоря“ и прочихъ рускихъ такъ мужескихъ якъ и женьскихъ братствъ на доходъ новои рускои церкви въ Jersey City, N. J. Часть вокальну выповнить джерси ситскій хоръ. Музыка знаменита. Вступъ 25 ц. Початокъ о год. 7 вечеромъ. Запрашаємо всѣхъ до якъ найчисленнѣйшои ласкавои участи.

ЗА КОМІТЕТЪ БАЛЕВЫЙ:
Ив. Париляк, предс.,
Ив. Молчко, секр.

— Календарь „Союза“ на рôкъ 1902 — се така книжка котра мае вартôсть не на рôкъ, але на цѣле житє. Редакція „Свободы“ продае его по 50 центôвъ.